

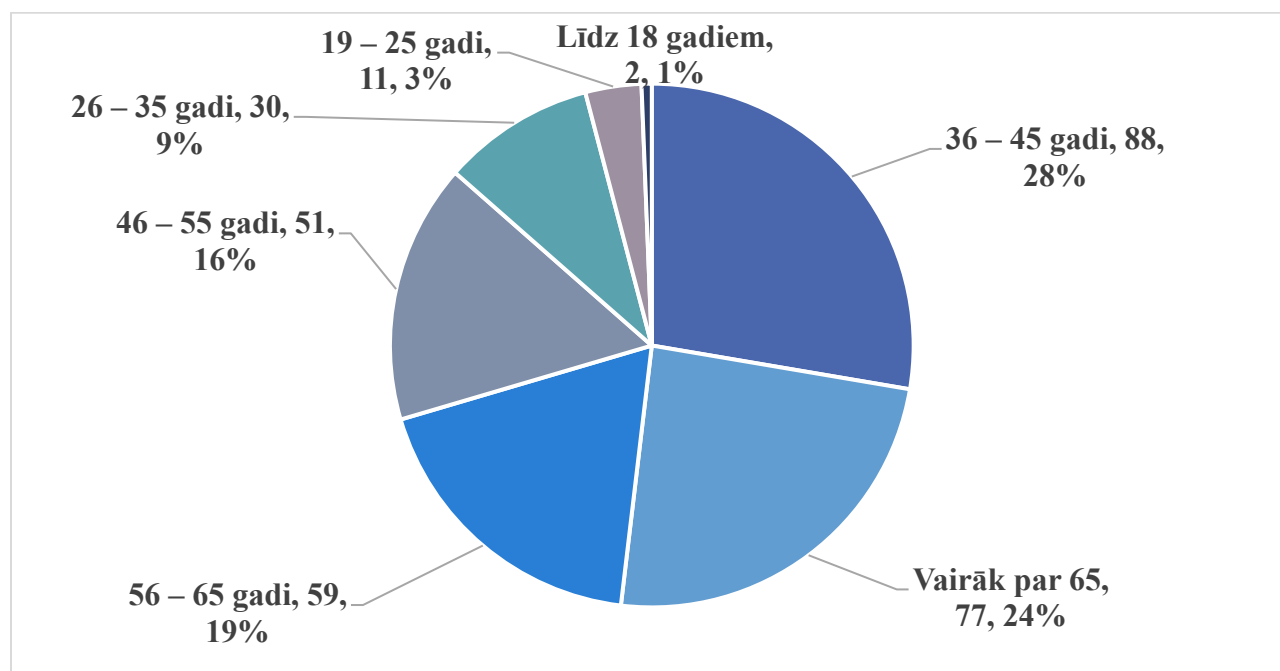
Par pašvaldības informatīvā izdevuma izdošanas biežumu

Iedzīvotāju aptaujas rezultātu kopsavilkums

Smiltenes novada pašvaldība meklē risinājumus budžeta līdzekļu optimizācijai, jo divkārt ir pieaugušas bezmaksas informatīvā izdevuma "Smiltenes Novada Pašvaldības Vēstis" izplatīšanas izmaksas. Lai noskaidrotu iedzīvotāju viedokli un efektīvizētu pašvaldības resursu izmantošanu, tika veikta sabiedrības viedokļa noskaidrošana par izdevuma turpmāko izdošanas biežumu. **Iedzīvotāju aptaujas laikā, kas norisinājās no 2026. gada 6. līdz 18. maijam, kopumā tika saņemti 318 viedokļi.** Tas veido 2% no kopējā novada iedzīvotāju skaita (17 719 iedzīvotāji pēc datiem uz 01.05.2026.) jeb 4% no kopējā reģistrēto privāto pastkastīšu skaita (8855 pastkastītes).

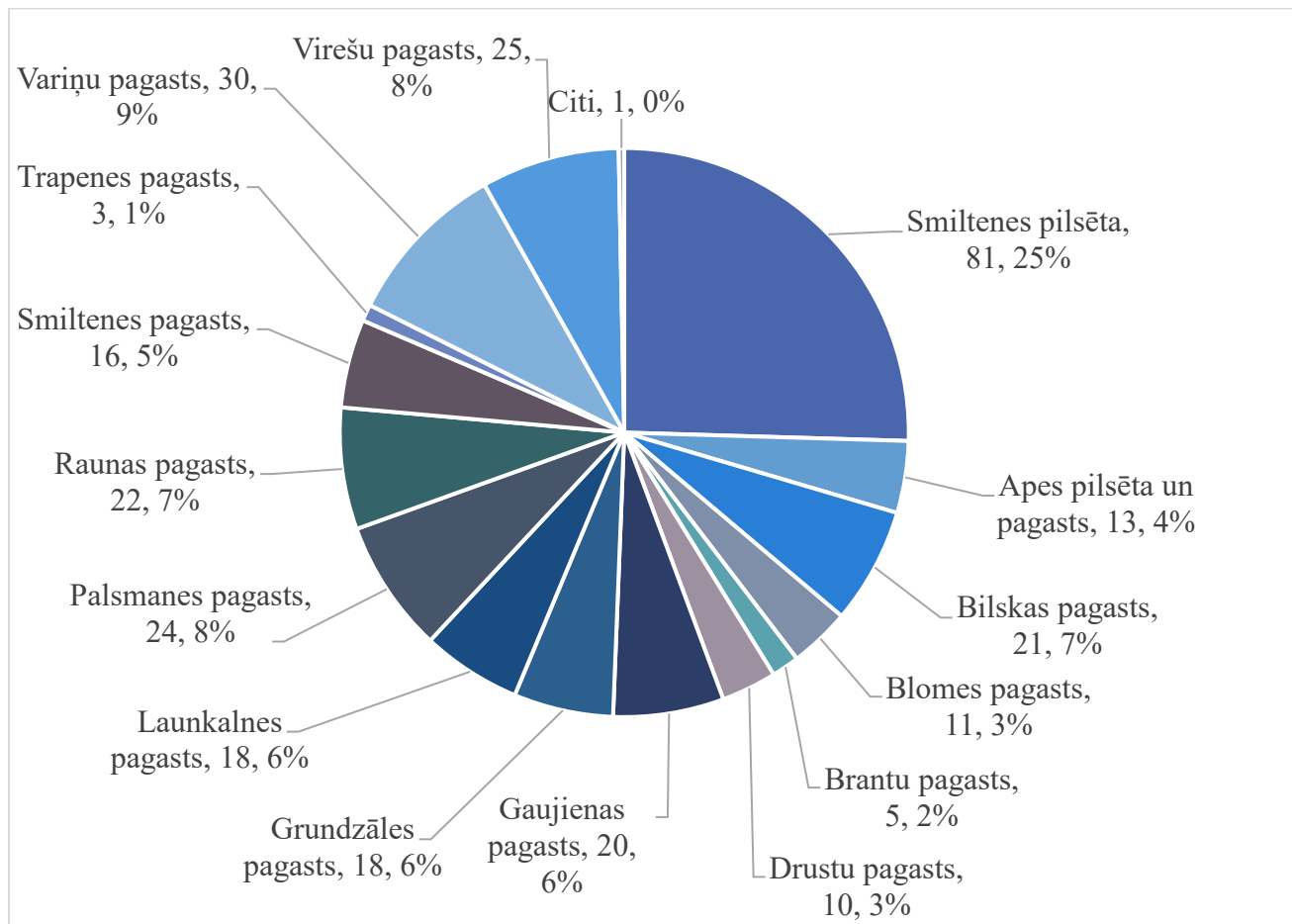
1. Respondentu profils

Kopumā aptaujā piedalījās 318 respondenti no novada pilsētām un pagastiem. Visaktīvāk aptaujas anketu aizpildījuši iedzīvotāji vecuma grupā no **36 līdz 45 gadiem – tie ir 28% jeb 88 respondenti.** Otrā aktīvākā grupa ir **seniori vecumā virs 65 gadiem – 24% jeb 77 respondenti,** kam seko iedzīvotāji vecuma grupā no **56 līdz 65 gadiem, veidojot 19% jeb 59 respondentus** no kopējā aptaujāto skaita.

1. Attēls Respondentu sadalījums pēc vecuma grupām

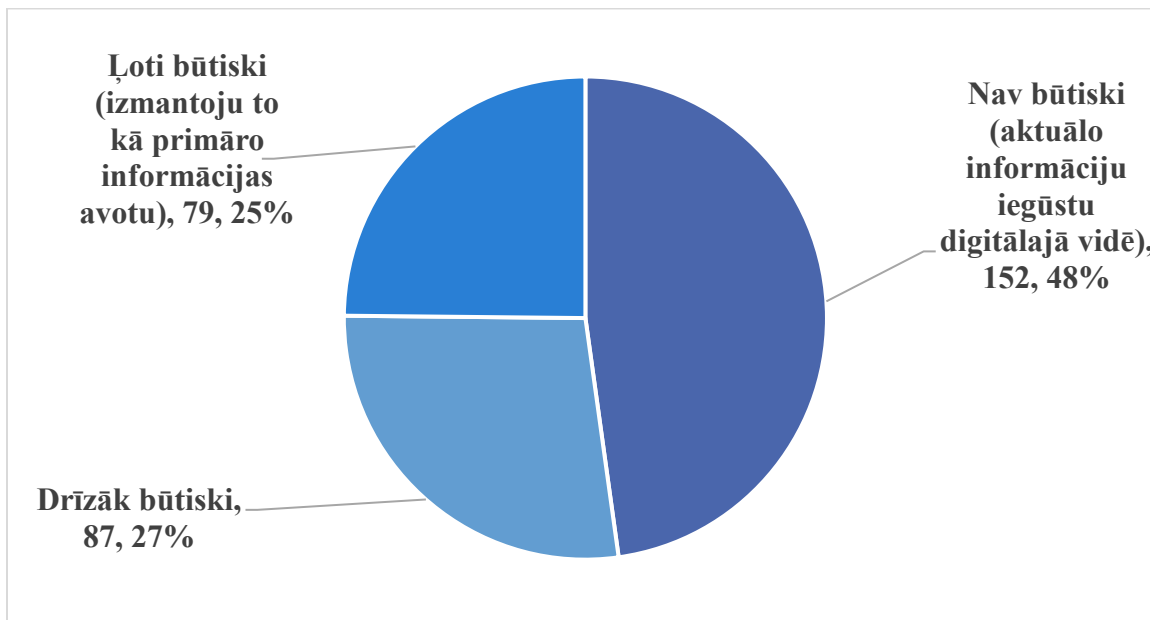
Pēc dzīvesvietas vislielāko respondentu īpatsvaru veido novada administratīvais centrs – Smiltenes pilsēta ar **25% jeb 81 aizpildītu anketu,** no pagastiem aktīvākie iedzīvotāji viedokļa paušanā bijuši **Variņu iedzīvotāji – 9% jeb 30 respondenti, Virešu pagasts – 8% jeb 25 respondenti,** no Palsmanes – 8% jeb 24, Raunas – 7% jeb 22 un Bilskas – 7% jeb 21.

2. Attēls Respondentu pārstāvētās dzīvesvietas

2. Drukātā izdevuma saņemšanas nozīmīgums iedzīvotāju pastkastītēs

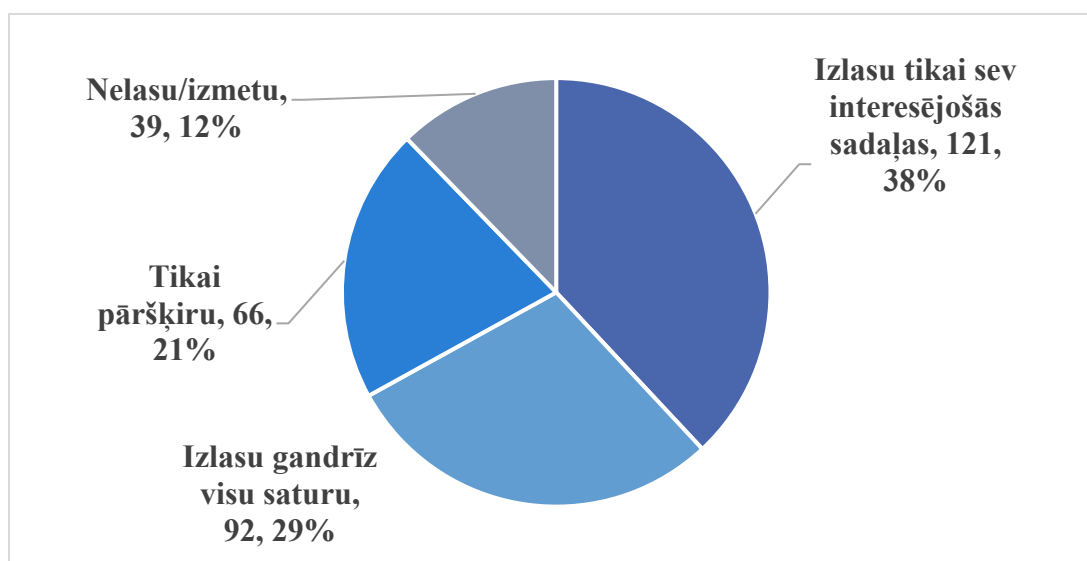
Analizējot atbildes uz jautājumu par drukātā izdevuma saņemšanas nozīmīgumu pastkastītē, vērojama izteikta tendence par labu digitālajai videi. Gandrīz puse respondentu – **48% jeb 152 iedzīvotāji** – norādīja, ka drukātais formāts viņiem **nav būtisks**, jo visu aktuālo informāciju viņi uzzina citos informācijas kanālos. Turpretim drukātā izdevuma saņemšanu kā **drīzāk būtisku** vērtē **27% jeb 87 respondenti**, bet kā **ļoti būtisku**, izmantojot to kā pamata informācijas avotu – **25% jeb 79 respondents**. Šie dati apliecina, ka tradicionālais drukātais formāts ir svarīgs aptuveni ceturtajai daļai respondentu, kamēr lielākā daļa jau ir pārgājusi uz alternatīviem informācijas ieguves kanāliem.

3. Attēls Drukātā izdevuma saņemšanas nozīmīgums iedzīvotāju pastkastītēs

3. Izdevuma lasīšanas intensitāte un dziļums

Vērtējot iedzīvotāju iesaisti un izdevuma lasīšanas dziļumu, dati liecina, ka lielākā daļa auditorijas saturu patērē **mērķtiecīgi jeb izlases veidā**. Vislielākā respondentu grupa – **38% jeb 121 iedzīvotājs** – **norāda, ka izlasa tikai sev interesējošās tēmas**. Tajā pašā laikā salīdzinoši augsts ir to lasītāju īpatsvars, kuri **iepazīstas ar gandrīz visu izdevuma saturu** – tie ir **29% jeb 92 respondenti**, kas apliecina šīs sabiedrības daļas augsto lojalitāti. Turpretim **21% jeb 66 respondenti izdevumu tikai pāršķir**, bet **13% jeb 39 respondenti atzīst, ka informatīvo izdevumu vispār nelasa** vai uzreiz izmet. Šie rādītāji apstiprina, ka vairāk nekā trešdaļai novada iedzīvotāju (kopā 34%) drukātie materiāli kalpo tikai kā virspusējs vizuāls materiāls vai netiek lasīti vispār, pastiprinot nepieciešamību pēc pārmaiņām.

4. Attēls Izdevuma lasīšanas intensitāte un dziļums

4. Satura prioritātes un iedzīvotāju intereses

Analizējot aptaujas datus, skaidri iezīmējas trīs galvenie tematiskie virzieni, kuriem novada iedzīvotāji pievērš vislielāko uzmanību. Vislielāko interesi lasītāji izrādījuši **par kultūras un sporta pasākumiem** – šo tēmu atzīmējuši **198 respondenti**. Tam seko divas tēmas, kas iedzīvotājiem ir teju vienlīdz svarīgas: **skaidrojumi par domes lēmumiem un saistošajiem noteikumiem (138 minējumi)**, kā arī **informācija par pašvaldības aktuālajiem saimnieciskajiem jautājumiem (137 minējumi)**. Vidēji augsta interese saglabājas par veselības aprūpes pakalpojumiem (110) un notikumiem izglītības iestādēs (106). Šāda prioritāšu secība apliecina, ka iedzīvotāji no pašvaldības izdevuma primāri sagaida praktisku informāciju par brīvā laika pavadīšanas iespējām un saimniecisku caurskatāmību par domes pieņemtajiem lēmumiem, kas tieši ietekmē viņu ikdienu.

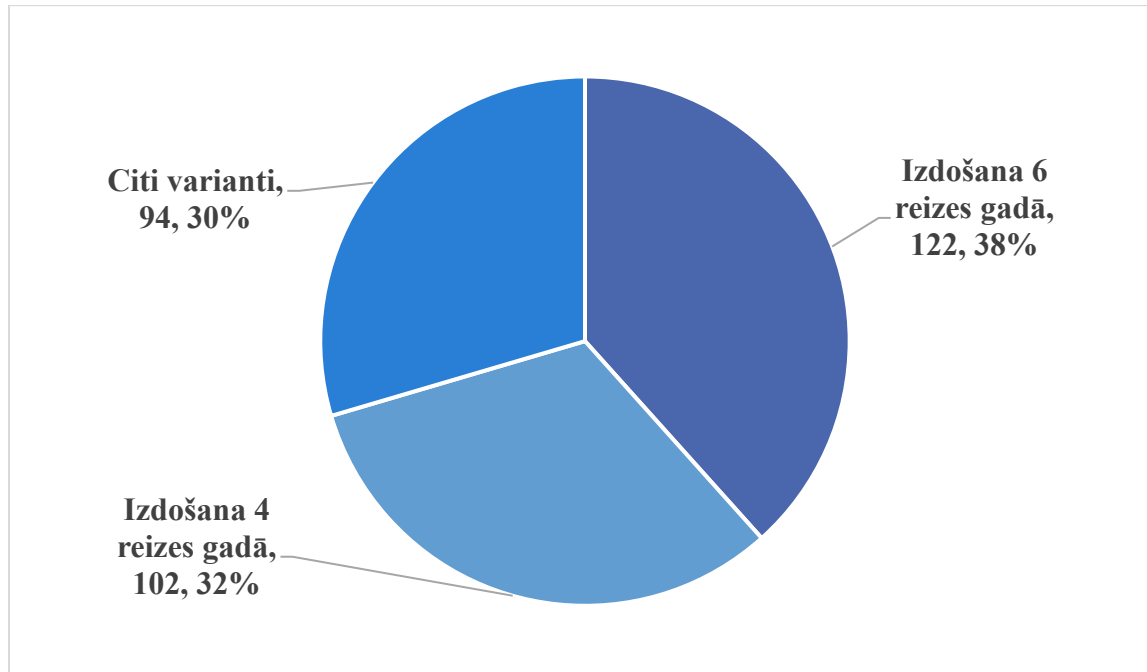
Tabula nr. 1 *Satura prioritātes un iedzīvotāju intereses*

Prioritāte	Atbildes	Skaitis
1.	Par kultūras un sporta pasākumiem	198
2.	Par domes lēmumiem, saistošiem noteikumiem	138
3.	Par pašvaldības aktuālajiem saimnieciskajiem darbiem un norisēm	137
4.	Par veselības aprūpes pakalpojumiem	110
5.	Par izglītības iestāžu notikumiem, sasniegumiem	106
6.	Ar nekustamo īpašumu un saistītiem jautājumiem	89
7.	Par attīstības projektiem un plānošanas dokumentiem	85
8.	Par sociālo atbalstu un pakalpojumiem	78
9.	Par atbalsta iespējām un līdzfinansēšanas konkursiem	75
10.	Par komunālajiem pakalpojumiem	72
11.	Par sabiedriskās kārtības aktualitātēm	59
12.	Ar uzņēmējdarbību saistītiem jautājumiem	52
13.	Par jauniešiem saistošām iniciatīvām, projektiem	47
14.	Par līdzdalības iespējām un iesaisti sabiedriskajā darbā	44
15.	Cits variants	42
16.	Par kapitālsabiedrību, biedrību un citu institūciju notikumiem	37

5. Izdevuma izdošanas veidi un regularitāte

Aptaujas dati apliecina iedzīvotāju gatavību izdevuma formāta maiņai – kopumā **70%** respondentu atbalsta tā izdošanas biežuma samazināšanu (līdz 4 vai 6 reizēm gadā). Minimāls pārsvars šajā jautājumā ir variantam par izdošanu **sešas reizes gadā (reizi divos mēnešos)**, ko izvēlējās **38%**

jeb 122 respondenti, savukārt izdošanu četras reizes gadā (reizi ceturksnī) kā piemērotāko atzīmēja 32% jeb 102 novada iedzīvotāji.

6. Attēls Izdevuma izdošanas varianti

Kopumā 30% jeb 94 respondenti neizvēlējās nevienu no pašvaldības piedāvātajiem variantiem, tā vietā rosinot savus alternatīvus risinājumus. Veiktajā satura analīzē apkopoti 88 sniegtie viedokļi, kas tālāk sagrupēti piecās galvenajās tematiskajās kategorijās:

- 1. Neizdot izdevumu un taupīt līdzekļus (41 respondents).** Iedzīvotāji aktīvi norāda, ka šāds izdevums ir lieka nodokļu maksātāju naudas izšķērdēšana, tas dublē digitālo informāciju un papīra formāts bieži tiek vienkārši izmests vai sadedzināts krāsnī. Daļa iedzīvotāju šeit iekļāva arī viedokļus par to, ka "šāds izdevums kropļo vietējo mediju tirgu". Šajā kategorijā pieskaitīti arī ierosinājumi "izdot tikai reizi gadā".
Komentāri: *"Nav nepieciešams", "Pārtraukt tērēt naudu", "Liekas naudas tērēšana", "Mēs laikrakstu sadedzinām. Ja varētu, mēs atteiktos no tā!", "Neizdot vispār", "Nav vispār vajadzības šādam izdevumam, tas kropļo mediju tirgu un konkurenci".*
- 2. Esošā formāta saglabāšana, katru mēnesi (18 respondenti).** Daļa respondentu izmantoja iespēju, lai stingri iebilstu pret izdevuma izdošanas biežuma samazināšanu. Viņu arguments ir tāds, ka, izdodot avīzi 4 vai 6 reizes gadā, tā zaudēs jebkādu jēgu un pārvērtīsies par "vēstures hroniku", nevis aktuālu ziņu avotu. Tāpēc jā saglabā regularitāte – reizi mēnesī.
Komentāri: *"Kā līdz šim", "Katru mēnesi. Retāk nav jēgas", "Nevienu no piedāvātajiem, katru mēnesi", "1 reizi mēnesī", "Tāpat kā tagad-reizi mēnesī".* **Galvenais arguments:** Ja avīze iznāks retāk, kultūras un pasākumu informācija pastkastītēs nonāks jau pilnībā nokavēta.
- 3. Digitālais formāts (11 respondenti).** Iedzīvotāji aktīvi rosina pilnībā vai daļēji atteikties no papīra formāta, uzsverot, ka informācija drukātajā avīzē parasti nonāk par velti

(piemēram, kultūras un sporta pasākumi jau ir pagājuši vai tūlīt notiks). Tiek ieteikts uzlabot pašvaldības mājaslapu, meklētāja funkcijas “Google” un aktīvāk izmantot “Facebook”.

Komentāri: *"Digitālā formā", "Izdošana digitāli", "Lasu internetā pagasta avīzi", "Tikai digitāli.", "Pietiek ar mājaslapu un Facebook kontu".*

4. **Piegāde pēc pieprasījuma (10 respondenti).** Iedzīvotāju ierosinājums ir ieviest sistēmu, kurā drukāto izdevumu pastkastītē saņem tikai tās mājsaimniecības, kuras tam ir mērķtiecīgi pieteikušās (piemēram, seniori). Tas novērstu situāciju, kad simtiem eksemplāru tiek izmesti miskastē vai izmantoti tikai kā krāsns iekurs.

Komentāri: *"Piegādāt tikai tiem, kuri ir pieteikuši papīra formātu", "Varētu ļaut iedzīvotājiem izvēlēties- ir nepieciešams vai nav", "Katra mājsaimniecība piesakās uz saņemšanu", "Izdošana katru 2. mēnesi, bet saņem tikai tie, kas to vēlas", "Ļaut atteikties no avīzes konkrētā adresē".*

5. **Izplatīšana publiskos punktos (8 respondenti).** Tā vietā, lai tērētu budžeta līdzekļus piegādei katrā pastkastītē, iedzīvotāji rosina drukātos eksemplārus nelielā tirāžā nogādāt pagastu pārvaldēs, Valsts un pašvaldības vienotajos klientu apkalpošanas centros (KAC), bibliotēkās vai vietējos veikalos. Interesenti paši varētu paņemt izdevumu šajās vietās.

Komentāri: *"Bibliotēkās, pagastos (KAC)", "Saņemt pagasta pārvaldē", "Avīzes var novietot katra ciema, pilsētas veikalā/pašvaldības telpās. Katrs, ja vēlas, to paņem", "Pieejamus publiskās vietās-veikalos, pastā, informācijas centrā".*

6. Secinājumi

Balstoties uz iedzīvotāju aptaujas rezultātu kopsavilkumu, galvenie secinājumi par pašvaldības informatīvā izdevuma nākotni ir šādi:

- Gandrīz pusei respondentu (48% jeb 152 iedzīvotājiem) drukātais formāts pastkastītē vairs nav būtisks, jo aktuālo informāciju viņi operatīvi iegūst citos kanālos. Tradicionālais drukātais formāts kā pamata informācijas avots joprojām ir svarīgs tikai aptuveni ceturtajai daļai (25%) respondentu.
- Tie, kas izvēlas izdevumu, to patērē ļoti mērķtiecīgi – 38% lasītāju izlasa tikai sev interesējošās tēmas. Tajā pašā laikā vairāk nekā trešdaļai respondentu (34%) drukātais saturs kalpo tikai kā virspusējs vizuāls materiāls (tikai pāršķir) vai arī tas netiek lasīts un tiek uzreiz izmests.
- Lielākā daļa jeb 70% respondentu atbalsta drukātā izdevuma izdošanas biežuma samazināšanu. No tiem 38% atbalsta izdošanu 6 reizes gadā (reizi divos mēnešos), bet 32% – 4 reizes gadā (reizi ceturksnī).
- Iedzīvotāji no izdevuma primāri sagaida divas lietas: praktisku informāciju par brīvā laika pavadīšanas iespējām (kultūras un sporta pasākumi – 198 minējumi) un pašvaldības jautājumi (skaidrojumi par domes lēmumiem un saimnieciskajām aktualitātēm).

- Starp respondentiem, kuri sniedza savus brīvos priekšlikumus (30% jeb 94 respondenti), vislielākā grupa (41 respondents) ieteica izdevumu neizdot vispār un taupīt budžeta līdzekļus, norādot uz informācijas dublēšanos un lieku naudas tērēšanu. Citi alternatīvie priekšlikumi ietver pilnīgu pāreju uz digitālo formātu (11 respondenti), piegādi tikai pēc pieprasījuma/pieteikšanās (10 respondenti) vai izdevuma izvietojumu publiskos punktos, piemēram, KAC un bibliotēkās (8 respondenti).

Kopumā dati skaidri parāda tendenci, ka pašreizējais izdevuma formāts un izplatīšanas modelis vairs neatbilst iedzīvotāju patēriņa paradumiem, ir ekonomiski neefektīvs un ir pamats veikt izmaiņas.

Sagatavoja: Komunikācijas nodaļa

Datums: 2026. gada 20. maijs